

תשורה

משמחת נישואין של
מנחם מענדל ודבורה לאה שיחיו מייזליש
יום ראשון, כ"א אדר ה'תשע"ז

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

פתח דבר

אנו מודים לה' על כל הטוב אשר גמלנו, ובחסדו הגדול זיכנו בנישואי צאצאינו למזל טוב ביום ראשון, כ"א אדר ה'תשע"ז.

התודה והברכה נתונה בזאת לידידינו ומכירינו אשר הואילו לשמוח איתנו יחדיו ביום שמחת לבבנו ולברך את הזוג בברכת מזל טוב וחיים מאושרים בגשמיות ורוחניות. בשמחה ובטוב לבב הננו בזה לכבד את כל הנוטלים חלק בשמחת לבבנו מקרוב ומרחוק בתשורה המצורפת בזה. תשורה מיוחדת זו כוללת: צילום התשורה שחולקה - על ידי כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע - בחתונת כ"ק אדמו"ר מה"מ. תשורה זו היא למעשה מכתב שכתב כ"ק אדמו"ר הזקן לרה"ח ר' משה מייזליש - שהחתן צאצא שלו, דור תשיעי, בן אחר בן.

בנוסף כוללת תשורה זו: **צילום מקורי** ממכתבי הרבי לזקני החתן, ומכתבים לכיתתו של סב החתן; כמו כן מובאים **בפירסום ראשון** הגהות על מכתב הרבי בשפה הרוסית. וכן יומנים שכתב אב הכלה מחודשי תמוז-מנחם אב תשל"ב. יומנים אלה באים בהמשך ליומני אב הכלה שפורסמו בתשורות משפחתיות.

היומנים נדפסים כפי שנכתבו בשעתו, ועל אף שלפעמים נודע אחר-כך פרטים נוספים/אחרים וכיו"ב - הדפסנו את היומנים כפי שהם, מצד החביבות שבזה וכו' (המכתבים נכתבו באידיש ותורגמו ללשון הקודש, מלבד ציטוטים מסויימים שלחביבות העניין השארנו גם באידיש (כפי שנכתבו במקורם), על אף שאין זה ציטוט הל' בדיוק, אלא כשאר היומן שנכתב בשפה זו).

הא-ל הטוב הוא ית' יברך את כבו' ואת אנשי ביתו יחיו בתוך כלל אחב"י בברכות מאליפות מנפש ועד בשר, במיוחד בברכה שנזכה ללכת משמחה זו לשמחה העיקרית "שמחת עולם על ראשם" בהתגלותו המיידית של כ"ק אדמו"ר מלך המשיח.

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

יום ראשון, כ"א אדר ה'תשע"ז
ברוקלין, נ.י.

בברכת מזל טוב!

הורי הכלה
משה חיים ודאבא לוי

הורי החתן
יוסף יצחק וטובה מייזליש

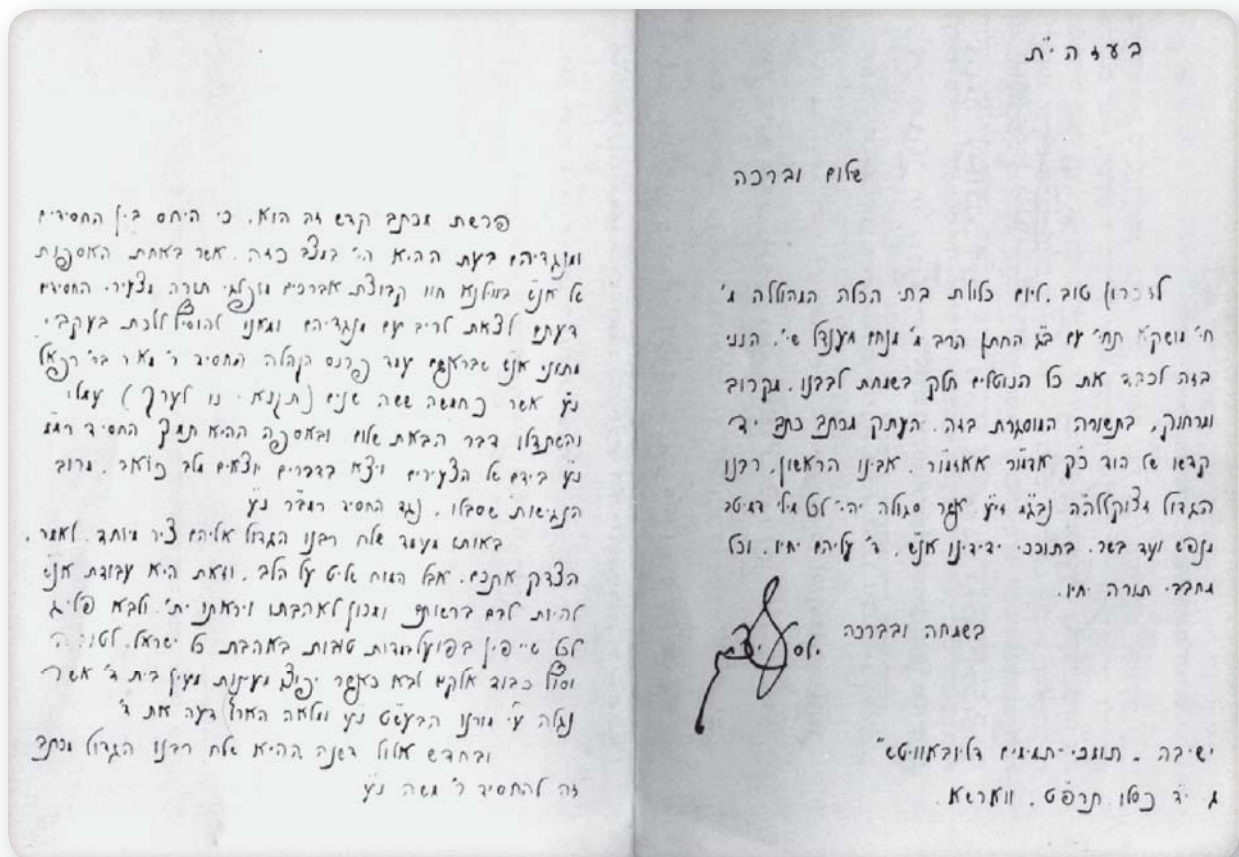
התשורה שחולקה בחתונת הרבי

באמצע סעודת החתונה של הרבי, בי"ד כסלו תרפ"ט, שעה שהסיבו המסובים ליד השולחנות הערוכים, ציזה הרבי הריי"צ לאחד מתלמידי התמימים, לחלק בשמו, לכל אחד ואחד מהמסובים, תשורה מיוחדת:

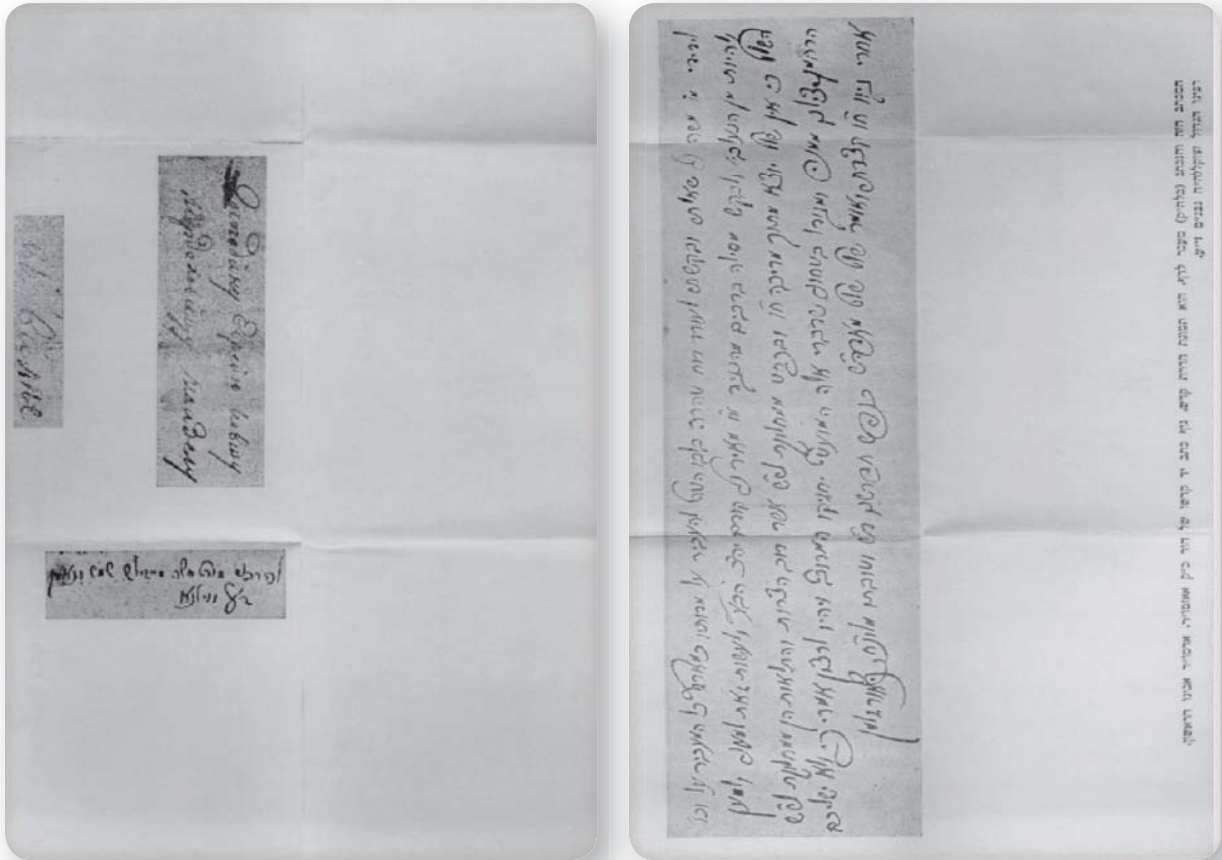
גיליון שנכפל לשלושה חלקים. מצדו האחד של הגיליון נדפס צילום "תמונת הדרת-קודש. גוף כתב יד קדשו של כ"ק אאזמו"ר. אדמו"ר אבינו הראשון. רבינו הגדול זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע", ומצדו השני, כלפי חוץ, נדפסו שלושה צילומי קטעים קטנים, האחד - כתוב בלשון הקודש - אף הוא בגוכי"ק של אדמו"ר הזקן. השניים האחרים נכתבו ברוסית על-ידי אדם אחר.

לגיליון זה צורף גיליון נוסף שנכפל לשנים: מצד ימין נדפס צילום מכתבו של הרבי הריי"צ - הכתוב בכתב ידו של אחד המזכירים וחתום בגוכי"ק של אדמו"ר הריי"צ - בו הוא מודיע כי מכתב של אדמו"ר הזקן שראה לכבד בו "את כל הנוטלים חלק בשמחת לבבנו, מקרוב ומרחוק . . אשר סגולה יהי' לכל מילי דמיטב מנפש ועד בשר, בתוככי ידידנו אנ"ש, ד' עליהם יחיו, וכל מחבבי תורה יחיו". בצד השמאלי של הגיליון, נדפסה פשר פתשגן הכתב - אף זאת בצילום כתב-ידו של אותו מזכיר - בו מפרט הרבי את הנסיבות בגללן שלח רבינו הגדול את מכתבו הנ"ל.

בנוסף לחלוקת ה'תשורה' בעת החתונה, שלח הרבי הריי"צ 'תשורה' זו לכמה מחסידיו, וכלשון הרבי באחד ממכתביו: ". . אשר כ"ק מו"ח אדמו"ר שלחו בתור מתנה לחסידים ואנ"ש בקשר עם חתונתי".

מנחם מענדל ודבורה לאה שיחיו מייזליש

לידידי מו' משה נ"י שאלתי ובקשתי לעורר רוח טהרה בלבו הטה[ור] להעביר על מידותיו כמארז"ל כל המעביר על וכו' ולהיות מן הנעלבין] ולבקש מחילה ברבים מהנגיד מו' מאיר נ"י קודם יה"כ הבע"ל [יום הכיפורים הבא עלינו לטובה] ולעשות זאת למעני ולמען השל[ום] כי אין שלו' יוצא מתוך מריבה ח"ו ובפרט ממחלוקת לש"ש [לשם שמים] אשר רוב הצרות והתלאות הן ממחלוקת לש"ש הרחמן יצילנו מנמנה ומגודל בטחוני שדברי אלה המועטין] יחזיקו המרובין] ויהיו לרצון אמרי פי ולא ישליכם אחרי גיוו ח"ו קיצרתי ואומר שלו' שלו' מאדה"ש [מאדון השלום] כנפש תדרשנו ד"ש [דורש שלומן] וטובתו מלונ"ח [מלב ונפש חפיצה] שניאור זלמן

תרגום הכיתוב בתמונה השמאלית למטה - בגוף כתב יד קודש אדמו"ר הזקן:

להרבני מו"ה מייזליש שמש ונאמן דק[הלת] ווילנא

שלוש השורות הנוספות, בשפה הרוסית, נכתבו על-ידי אחר:

לאדון יהודי משה מורדוכוביץ [בן מרדכי] מייזליש בוילנא

מכתבים לזקני החתן

RABBI J. SCHNEERSOHN
OF LUBAWITZ
 770 EASTERN PARKWAY
 BROOKLYN 13, N. Y.
 SLocum 6-2919

יוסף יצחק שניאורסאהן
ליובאוויטש

ב"ה, זיאיר, תש"ד
 ברוקלין

כבוד ש"ב הרבנית מרת
 ברכה גיטל תחי"ל.

ברכה ושלום!

במענה על מכתבה אודות כהונת
 הרבנות בביהכנ"ס שערי תפלה בני ראובן
 נוסח האריז"ל, הנה אחרי אשר הכרתי את
 מעלת חתנם הרב הגאון גזע תרשימים מוה"ר
 אברהם מרדכי שליט"א ואחרי אשר נוכחתי
 כי בעזה"י מוכשר ומסוגל הוא להנהיג
 ולהדריך עדה בישראל בתוקף עוז חיבת
 הקדש בהרבצת תורה ביראת שמים וחינוך
 הכשר באמת, השבתי למנהלי ביהכנ"ס הנ"ל
 על שאלתם אותי בזה כי בו בחרתי לתת לו
 את תר כהונת הרבנות בביהכנ"ס שערי תפלה
 נוסח האריז"ל להצלחה בגשם וברוח.

יחזק השי"ת את בריאותה ואת
 בריאות ילידי יוב"ב יחיו ותקבל רוב נחת
 מאתם בגשמיות וברוחניות.

ש"ב המברכה

מכתב לסבתא-רבה של החתן,
 מרת ברכה גיטל אייכענסטיין
 אודות זקנו הרב אברהם מרדכי
 הערשבערג, שכ"ק אדמו"ר
 הריי"ץ בחר בו להיות רב בבית
 הכנסת בני ראובן בשיקגו.

משמאל: המעטפה בה
 נשלח המכתב

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
Hyacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

בי"ה, כ"ז תמוז, ה'תש"ל
ברוקלין, נ.י.

הרה"ג והרה"ח וו"ח אי"א
נו"ם צפ"ס וכו' מוה"ר
אברהם מרדכי שי' הרשברג

שלום וברכה:

במענה למכתב כת"ר (השגייעני באיחור זמן רב, וכו' גם ענין שבסגנונו
"ענין פרטי" אבל לאחרי בקשת סליחתו זהו דוקא ענין כללי ביותר,
והוא בנוגע למשרת רב ראשי דהפדרצ'י בלונדון וכו' לי.

והנה ידוע הכלל יחיד ורבים הלכה כרבים, שמה לכאורה מוכן שכלל
זה חל גם בנוגע לתועלת היחיד ותועלת הרבים. ועל פי זה לדעתי אין
כל ספק שנחיצת העבודה כהפצת היהדות המסורתית, ובפרט בשטח החינוך
הכשר, במדינות אמריקה הדרומית, כולל גם מדינת מקסיקו והסמוכות לה
היא לאין ערוך מאשר בלונדון, אפילו אם תמצא לומר שישנה אפשריות
גדולה בכמות ובאיכות לפעול בזה בלונדון, ובפרט שהאפשרויות שם
מצומצמות מפני כמה סיבות שבנדאי גם לכת"ר ידועות הן.

ועוד להוסיף, וגם זה עיקר, שבנידון דידן גם תועלת היחיד, זאת
אומרת דכת"ר, היא שלא בערך גדולה יותר במקומו עתה-באם ינצל האפשרויות
ככל הדרוש, והאפשרויות הן כלתי מוגבלות. ואשר להתנגדות לחינוך
הכשר והפצת היהדות המסורתית, הרי לעת עתה איננה מאורגנת, ובכמה
שטחים ובכמה מובנים בכל השטחים, כל הקודם זכה. והרי תפקידו
העקרי של רב הוא לנהג את בני ישראל בדרך התורה והמצוה, ובדורנו זה (1951)
לעורר בהם הרצון והחשק להיות מונהגים על ידי הרב.

אינני יודע כמה עוזרים מן הסוכן ימצא על אתר, כוונתי באמריקה
הדרומית כו', אבל עוזרים בכח ישנם כמה וכמה, אלא שגם הם אינם
מאורגנים, ואולי גם אין אחד יודע מהשני, או שאפילו אינו יודע גם
אודות (כחות) עצמו ויכלתו שלו.

אפשר שבנוגע למנוחה-לונדון מקום מתאים יותר, אבל לדעתי לא זו
היא התכלית והמטרה של רב, ואפילו לא של כל אחד ואחת - יהי' מי
שיהי' - מישראל בכל מקום שהם. והתקוה שלדכותי אין האמור זקוק
לאריכות ואפילו לא לביאור.

בהזדמנות זו ובהמשך למה ששמעתי מכת"ר במוצאי חג השבועות אשר
במשך הזמן הו"ל כעשרים חוברות מהקובץ "קול ירושלים", כיון שבספרי'
שלי נמצאות רק כ' או ג' חוברות הראשונות, תודתי נתונה מראש באם
ירצה ויצוה לעושי רצונו לשלוח מהכפולים להספרי', וכנ"ל ת"ח מראש.

בכבוד ובברכה

נ.ב. בפ"ע בקסתי לשלוח לכת"ר מהמו"ל כאן על ידי קה"ת.

מכתב לזקן החתן, שעליו להשאר במשרת הרבנות במקסיקו

מכתבים לכיתת סב החתן

המכתבים נשלחו עבור הסטודנטים בכיתתו של הרב אלטר בניציון מצגר

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

By the Grace of G-d
16th of Teves, 5729
Brooklyn, N. Y.

Rabbi Alter Benzion Metzger
82-46 Lefferts Blvd.
Kew Gardens, Queens, N.Y.

Greeting and Blessing:

I was pleased to receive your letter with the enclosure, which was earmarked for the Tefillin Campaign, in which you and your students have shown such a fine interest.

Although "The reward of a Mitzvo is the Mitzvo itself," making it superfluous to say thank you, it is particularly gratifying in our day and age to see how warmly the donors have responded, especially young women students under your tutelage, which is an indication of their way of life when they will set up their own Jewish homes. They can truly serve as a living example to their brothers and sisters.

While every Mitzvo has the quality of continuity, as our Sages say, "One Mitzvo brings another in its train," the Mitzvo of Tefillin is particularly significant. For, as has been emphasized before, the Mitzvo of Tefillin, which are put on the arm facing the heart, and on the head, the seat of the intellect, has the special quality of bringing about harmony between the mind and the heart, with the predominance of the mind over the heart. Such harmony and coordination is particularly important, for without it inner conflict and confusion are inevitable. The principle of the inherent preponderance of the mind over the heart is basic in Jewish life, as our Sages express it, "The wicked are under the control of their heart, while the righteous are in control of their heart." In Chabad, the mastery of the intellect over the emotions is one of the basic doctrines.

Should there be need to elaborate any or all the points above to your students, I am sure that you will find the suitable words and methods to explain the above at greater length.

With prayerful wishes for Hatzlocho in your sacred work, and

With blessing, *M. Schneerson*

* ב"ר לז, ז"א

מכתב זה נשלח לאחר שתלמידי הכיתה הקימו קרן מיוחדת עבור מבצע תפילין

בתחתית המכתב ציין הרבי בכתיב "מראה-מקום לדברי חז"ל שצדיקים ליבם ברשותם וכו' - * ב"ר לז, ז"א

מנחם מענדל דבורה לאה שיחיו מייזליש

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.

HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

By the Grace of G-d
21st of Kislev, 5730
Brooklyn, N. Y.

Miss Chaya Devorah Plotkin
50 East 34th St.
Apt. 6H
New York, N. Y. 10016

Blessing and Greeting:

I duly received your letter of the 14th of Kislev, with the enclosed Tzedoko, contributed by your group of girls. Enclosed are the receipts.

May G-d grant that the Zechus of the Tzedoko should stand each and every one of you individually, and all together, in good stead, for the fulfillment of your hearts' desires for good in all your needs.

I hope you will have an inspiring Chanukah, especially in the light of the fact that Jewish women had a significant role in the miracle of Chanukah, as you surely know. The women's contribution began with their self sacrificing determination to observe the laws of Tznius, and extended to the whole area of Torah and Mitzvoth. Be it remembered that in those days they were confronted with a trend which had swept not only non-Jewish nations, but unfortunately also a substantial part of the Jewish people, who called themselves "Hellenists," faithfully following the customs and fashions of the day as set by the Greek culture prevailing at that time.

An event in Jewish history, particularly one that has been eternalized by a Mitzvo, especially for eight consecutive days, surely must provide food for thought, not only as an important historic event, but also, and especially, as one that has a pertinent and timely significance for our own day and age. This should also make it easier to overcome whatever difficulties there may be, whether real or imaginary, to do so with confidence, joy, and gladness of heart.

The message of Chanukah, for Jewish girls and women, is that they should not allow themselves to be influenced by the environment, even though they are "few" and "weak" (as mentioned in Al Hanissim). Victory will be theirs if they assume a strong and determined posture, and the benefit of it will be not only for them, but for the entire Jewish people, indeed for all future generations, as was the case with Chanukah.

Surely it is unnecessary to elaborate to you at length as to the cult of the ancient Greeks, which was to worship physical strength and beauty, discarding all modesty, etc. So shameless they became in their conduct, that they ascribed the same obscenities and vulgarity to their pagan gods, as is well known from their mythology.

- 2 -

Miss Chaya Devorah Plotkin

In the light of the above, the issue, insofar as Jewish girls are concerned, is not merely the length of a dress, whether it be longer or shorter, but the fact that following the trend of the non-Jewish cult means subservience to it all along the line.

Secondly, this is not a personal matter, where a Jewish girl can think it is a matter of her own to do as she please, but it has far-reaching implications involving other girls, and is indeed a matter of concern for all our Jewish people.

Thirdly, there is no basis to think that what can a girl do in the face of such a majority and a trend, etc. The message of Chanukah provides the answer in regard to all three mentioned points.

I hope and pray that those girls who have shown strength and independence in the matter of Tznius, will continue to do so even with greater strength, while those who have not seen the matter in the true light of the Torah until now, will begin to do so from now on, and will continue in the right direction, going from strength to strength, in accordance with the teaching of the Chanukah lights, which are kindled in growing numbers from day to day.

Although this letter has been addressed to you in reply to your letter, both your letter as well as the reply are, of course, intended in behalf of the entire group. I hope, therefore, that you will bring it to the attention of each and every one of the group, and that it will help you and them in your determination to show a living example to other girls and groups as to what the proper thinking and conduct of a Jewish girl should be. In this way we may be certain in the eventual victory of light over darkness and to the realization of Al Hanissim in our own time, to its very conclusion, "to give thanks and praise to Thy great Name."

Wishing you and all your friends a happy and inspiring Chanukah,

With blessing, *M. Schneerson*

מרת פלוטקין הייתה תלמידתו של הרב מצגר, והייתה הגזברית של הקופה המיוחדת שהקימו התלמידים למען מבצע תפילין, ואחראית לשלוח לרבי את הכסף שנאסף למטרה זו. באותה תקופה התעורר וויכוח סוער בין הסטודנטים על הצניעות הנחוצה לסטודנטיות בקולג', ולמרות שהיא לא כתבה על כך דבר - הרבי התייחס לכך במכתבו! על המעטפה היה כתוב "משלוח מיוחד. אישי". מפאת חשיבות הדברים, הקריאו את המכתב באסיפת הסטודנטים, ואף הדפיסו אותו בעיתון הפנימי של הקולג'

מנחם מענדל דבורה לאה שיחיו מייזליש

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

By the Grace of G-d
19th of Tammuz, 5731
Brooklyn, N. Y.

To the Students of Rabbi Dr. Metzger's Class
Stern College

Blessing and Greeting:

I am gratified to receive periodic reports of your good activities, and recently together with your donations for the Tefillin Fund and Ezras Achim, for which receipts are enclosed.

Inasmuch as everything is by Hashgocho Protis, and it came at this time, at the beginning of the summer vacation, I wish to take advantage of the opportunity to convey some timely thoughts to you.

I am confident that your efforts during the past year in the area of Tznius have had the desired results, and will continue to be felt. Nevertheless, on the basis of the saying of our Sages, "Encourage the energetic," I wish to send you a word of encouragement to continue your efforts in this direction, particularly during the summer season, when many of you will have special opportunities to make an impact on your surroundings.

I have had to mention before that when we see an increase in the area of the undesirable, it is an indication that a special effort should be made in the positive direction to offset the negative by a reinforcement of the positive. Our Sages of blessed memory expressed it by saying, ^{עצמיות} בקעה מצא וגדר בה גדר. This means, according to the commentaries, that when one sees an ~~opportunity to correct an~~ area neglected in the community, the way to deal with the situation is not, as some misguided individuals might think, to accept the situation, or even make concessions, in the hope of not antagonizing, etc. On the contrary, it is necessary to make a special fence and additional fences, to close the gap. Experience has also shown that when one takes the road of concession, however well it may be meant, one only ~~loses~~ loses the confidence of the people whom one wishes to influence. On the other hand, by following unequivocally the road of uncompromising truth, one gains the respect and confidence of the people.

In the light of the above, I trust that each and every one of you will consider it as a special mission and message coming from the Torah, Toras Chaim, to take advantage of these vacation days and strengthen all the matters of goodness and holiness in one's own life, and in one's surroundings. I particularly urge you to continue your efforts in the area of Tznius which, although it is basically reflected in the manner of attire, concerns also general conduct, conversation, etc.

It is well to bear in mind that since G-d is the Creator of man, and since He expects one to fulfill a certain task, He provides the necessary capacity and ability to fulfill the task in the best possible way.

I send my prayerful wishes to each and every one of you for a successful summer in every respect, particularly in respect to the above mentioned endeavor, and may you have good news to report.

With blessing, *M. Schneerson*

הגהות על מכתב מהרבי בשפה הרוסית

המכתב נשלח לכנס השנתי ה-26 של נשי ובנות חב"ד, מר"ח אייר תשמ"א

Рабби Менахем М. Шнеерсон

Любавич

770 Истерн Парквей

Бруклин, Н.Й., 11213

493-9250

С Б-жьей помощью,
Рош Ходеш Ияр, 5741 года,
Бруклин, Нью Йорк

К 26-ой ежегодной конвенции Любавичских
женщин и девушек

Благословение и мир!

В ответ на сообщение, что ежегодная конвенция состоится с Б-жьей помощью, с пятницы, 18 Ияр - Лаг Баомер - до помещика, 21 Ияра - дай Б-г, чтобы было с большим успехом во всех отношениях!

Конвенция, начинающаяся в день Лаг Баомер, несомненно выразит дух и значение этого светлого дня, который связан с Рабби Шимон бен Йохай /Рашби/. А так как в жизни главное - это действие, то это вдохновение выразится ~~в~~ в практических делах *делами*

И хотя, никто не может сравниться с Рашби, который был одним из великих мудрецов - таннаим и одним из ~~великих~~ *главных* учеников - Рабби Акивы, тем не менее Тора ~~Тора~~ *Катра* жизни - рассказывает нам о его поступках ~~это~~ *тот же учебный* является ~~указанием~~ *указанием* для каждого еврея и каждой еврейской женщины, действовать в ~~таком же~~ *этом же* духе и в ~~таком же~~ *этом же* направлении.

Талмуд рассказывает, что когда Рашби вышел на свободу, ~~после того, что прятался 12-13 лет в пещере во время Римских~~ *каким был принужден скриваться*

הגהות הרבי

(לא תרגמנו את ההגהות כאשר הרבי החליף מילה במילה נרדפת, שהתרגום שלהם בלה"ק זהה, וכדומה)

תורה - תורת חיים

(ברוסית), הוסיף:

'שנקראת תורת חיים'

(בלה"ק) והדגיש המלה

'חיים' ברוסית, מספרת

לנו (הדגיש).

התלמוד מספר,

שכשרשב"י יצא לחירות,

אחרי 'שהוא ה' מוכרח

להסתתר ל'התחבא

12-13 שנים במערה

הגהות הרבי

(לא תרגמו את ההגהות
כאשר הרבי החליף מילה במילה
נרדפת, שהתרגום שלהם בלה"ק
זהה, וכדומה)

מִיד 'דבר ראשון' התחיל
להתענין 'ושאל'

הוא 'מיד מתמסר'

ועזרה הזאת 'היתה צריכה'
להיות רק 'עבור' לפטר
יהודים 'כהנים'

במקום מסויים 'הזה'

בענינים שבמבט ראשון
נראים

לעזור בענינים 'בעיות'
רוחניים ובענינים 'ובבעיות'
שנוגעים לכל הדורות
הבאים

לא צריכים להתחבא
בחדרים 'במקומות' סודיים
לשמור 'לחיות בהתאם' לדת
היהודית

פעמיים 'להשאר'
החליף על 'להיות'

первое дело и спросил
преследований он сразу стал интересоваться: "Есть ли что-
нибудь, требующее исправления?" И когда он узнает, что в
определенном месте есть такая необходимость, он ^{тут же} отдается
этому не ~~какая~~ ^{не} каляя времени и сил пока он это исправляет. А помощь
Нужна была для того ^{когда} чтобы избавить евреев от необ-
ходимости ходить в обход/в определенном месте/!

Поучение от этого совершенно ясно: ~~если~~ ^{если} нужно отдавать
так много сил, чтобы помочь евреям материально, даже в вопросе
который ~~на~~ ^{на} первый взгляд кажется не таким серьезным, на-
сколько больше необходимо помогать в ~~вопросах~~ ^{проблемах} духовных, в
~~вопросах~~ ^{проблемах} имеющих значение для всех будущих поколений.

Слава Б-гу, мы живем в стране, где не нужно прятаться
в пещерах или в потаенных ~~комнатах~~ ^{местах}, чтобы ~~придерживаться~~ ^{жить согласно}
еврейской религии и распространять ее среди евреев. В то же
время, однако, на "улице" ~~распространяется~~ ^{распространяется} духовная тьма и бушуют
"ветры" опасных влияний не только ~~для~~ ^в еврейских детей, чтобы
~~оставаться~~ ^{оставаться} верными евреями, но и для молодежи вообще, чтобы
~~оставаться~~ ^{оставаться} честными людьми.

Поэтому, воспитание в духе Торы никогда еще не было
так важно, как в настоящее время. Не только воспитание,
получаемое ребенком в воспитательных учреждениях, которое
должно быть на самом высоком уровне чистоты и святости, но
также воспитание, которое ребенок впитывает в себя от ~~всего~~
поведения и атмосферы в доме. А это ~~же~~ ^{же} зависит, и в очень
большой мере, от "основы" /хозяйки/ дома и матери детей.

Часто подчеркивалось, что самый лучший способ победить
нежелаемое явление, является предупреждение, чтобы такое

- 3 -

"разумный" пожелания

явление не могло иметь места ~~с~~ самого начала.

^
 Это значит, что нужно обеспечить, чтобы каждый и все еврейские дети, мальчики и девочки, получали максимум чистого, еврейского воспитания и в школе и дома. А в отношении дома, ~~такая ведь~~ хозяйка - основа дома, которой Б-г дал ²⁰¹⁹ (заслугу) и ответственность, и вместе с тем необходимые силы, наполнить дом ~~со~~ светом и теплотой еврейской религии /в полной мере так, что ^{суть} еврейский свет и теплота ^{были и обещали тоже} ~~выпирала~~ ^{бы} наружу и сделали ~~бы~~ светлее и теплее также и другие еврейские дома и ^{весь} ~~район~~ ^{лишь бы указывали} ~~вокруг~~, в соответствии с ~~принципом~~ ^{просьбой и обещанием} Всевышнего: "Сделайте мне Святилище, и я буду пребывать внутри их" - внутри каждого и каждой из них /мужчины, женщины и ребенка/.

повиновалась
 Дай Б-г, чтобы конвенция ~~действовала~~ и вдохновляла каждого действовать во всем ^у ~~вышесказанном~~ - постоянно увеличивать распространение света Торы. И Б-г благословит всех успехом в этом, и во всем, в чем нуждаются, сами и все члены семьи, ~~в~~ материальной ~~и~~ ~~духовном~~ ~~отношениях~~.

С благословением и пожеланием ²⁰²⁰ ~~большого~~ успеха и хороших вестей во всем ~~вышесказанном~~.

/Подпись: Менахем Шнеерсон/

הגהות הרבי
 (לא תרגמו את ההגהות
 כאשר הרבי החליף מילה
 במילה נרדפת, שהתרגום
 שלהם בלה"ק זהה, וכדומה)

תופעה כזאת לא תוכל
 להתרחש מהתחלה
 "להיוולד" להופיע"

ה' נתן 'זכות' (זכות) -
 המלה כתב באותיות
 רוסייות והתרגום הכניס
 בחצאי עיגול.

האור היהודי 'הזה'
 והחום 'ישפיעו ויאירו'
 גם החוץ'

בהתאם לציוד מצוות,
 הוראה

יומן מבית חיינו – תמוז-מנחם אב ה'תשל"ב

יום ג', כ"ב תמוז

מהיום העבירו אותנו ללמוד מ"חובבי תורה" ל-770. אומרים, שזה יהי' עד כ' אב, כי הרבה בחורים נסעו בשליחות המל"ח, ובמקום להחזיק מנין בחורים כאן ומנין בחורים כאן - העבירו כולם למקום אחד, ובפרט שב-770 יש מזגן אוויר וב"חובבי תורה" בינתיים אין, רק עכשיו מרכיבים. מזג האוויר משתנה פה מיום ליום - יום אחד חם מאד ולמחרת (או אפ' באותו יום) יורד גשם חזק, אבל בדרך כלל לא חם מדי ובלי גשם - ואז מאד נעים.

בזאל לומדים סך הכל 15-25 בחורים. שמירת הזמנים נפלה מאד בערך למה שהי' לפני כמה שבועות, אבל לנו זה לא נוגע, ואני משתדל לשמור על הסדרים כמו שצריך.

אחרי תפילת ערבית הגיע אלינו לדירה ר' מענדל פוטערפאס והתוועד כשעתיים. לוונו אותו הביתה.

יום ה', כ"ד תמוז

היום הגיע לכאן בנציון רובינסון. הרבה בחורים נסעו לשדה התעופה לקבל פניו, ואני בתוכם. יצאו שתי מכוניות עם בחורים, בנוסף לקרובי משפחתו. הוא הגיע בשתיים עשרה בלילה, רקדנו בחוץ וחזרנו ל-770 בשעה 12:50.

כ"ק אד"ש התפלל תפלת ערבית בשעה 12:30 לערך, כי ה' ליל יחידות.

התוועדנו ב-770 כל הלילה.

היחידות נגמרה בשעה 4:10 וכ"ק אד"ש נסע הביתה בערך 4:15 בבוקר.

ליחידות נכנסו שתי בנות מנחלת הר חב"ד - הבת של ר' מרדכי קוזלינר והבת של קניבסקי. כ"ק אד"ש נתן לכל אחת מהן סידור. הן היו בפנים כ-15 דקות כל אחת.

ש"ק פ' מטות-ומסעי, כ"ו תמוז

בתפילת מוסף לא שרו "הוא אלקינו".

הייתה התוועדות משעה 1:30 עד השעה 5:10.

השיחה השלישית הייתה מאמר כעין שיחה על

הפסוק אלה מסעי בני ישראל.

בשיחה הרביעית היו הקושיות על רש"י, בפ' מטות, במלחמת מדין (פ' רביעי), כל הענין של מחצית בנ"י, א' אחוז מן החמשים, א' מחמש מאות. רש"י אינו מפרש כל הענין, מה-שאיין-כן פרשני המקרא מבארים בארוכה. למה מפרטת התורה כל כך באריכות את ה"מחצית", ואחר-כך את ה"אחד מחמש מאות". הרי זה אפשר לחשב לבד. ועוד יותר, שבמחצית בני ישראל מפרטת התורה עוד הפעם אותו מחצית. לכאורה מובן מעצמו, שבאם זה מחצית - הרי זה אותו סכום שנזכר קודם. ועוד, למה כאן אין התורה מפרטת את הסכום של א' מחמשים?

בשיחה החמישית היו הקושיות על לקוטי לוי יצחק.

בשיחה הששית התחיל כ"ק אד"ש לתרץ את הרש"י. היות והתורה אומרת שמהשלל יתנו אחד מחמש מאות, הרי זה משימה קשה שיקיימו זה בדיוק. וזה הרי צריך להיות בכל ארבע הענינים (צאן, בקר, חמורים ונפשות), סכום מדויק של אלף. ומה אם מוצאים בין 1001 עד 2000 - מה צריכים לעשות עם היתרות? שיהרגו, יחתכו או ימסרו להקדש?

אלא בכלל רואים שכל הענין התנהל באופן ניסי. מלחמת מדין הייתה קשה מאוד - כפי שרואים מציווי ה' לקחת כלי הקדש (הארון והציץ), חוצרות, משוח מלחמה - דברים שלא היו דוגמתם במלחמות הקודמות (האחרות?). ועם כל זה, צווה ה' לקחת לא יותר מאלף למטה - 12-13 אלף (כך אמר אד"ש: 12-13 אלף), בזמן שהיו להם 600 אלף אנשי צבא. אלא מוכח שזה ה' ענין ניסי.

היות והמכס לה' ה' צריך להיות א' מחמש מאות, הרי זה גרם שהם ימצאו מכל דבר בדיוק סכום של אלף שלם (שבדבר א' זה עוד יכול לקרות, אבל לא בכל הד'. והם מצאו בדיוק בכל דבר). ולכן התורה מפרטת, שסכום המחצית ה' כך וכך - כי המכס לה' ה' כך וכך. שבזה רואים הענין של השגחה

נכנסו ר' אברהם אקסלרוד עם בתו, והיו כעשרים דקות; מרת מערע צינמאן עם בנה שמואל, והיו כעשרים וחמש דקות; והבת של ר' משה ליינ, הייתה כמה דקות.

כ"ק אד"ש נסע הביתה בשעה 4.15-4.30 בערך.

יום ג', כ"ט תמוז

כ"ק אד"ש הגיע ל-770 בשעה 12.30 בערך. נסע למקוה בשעה 1.15 וחזר ב-2.15 ונסע ל"אהל". חזר בשעה 9. התפללו תפילת מנחה, ערבית (בשעה 9.40) ונסע הביתה בשעה 10.45 (מספרים שכ"ק אד"ש נשאר בחדרו אחרי תפילת ערבית יותר משעה, כי הוא דיבר בטלפון עם אה"ק בנוגע להצבעה בתיקון החוק של "מיהו יהודי").

היום יצא הוראה מכ"ק אד"ש שישלחו מברקים לגולדה מאיר וליושב ראש הכנסת ישראל ישעיהו שיצביעו שיוסיפו את המילה "כהלכה". לכתחילה חשבנו שזה הוראה לרבים. רצינו לשלוח מברק בשם הבחורים מרוסי'. נכנסתי יחד עם בניציון רובינסון למשרד לברר על זה, ואמרו לנו, שזה לא נוגע אלינו, אלא עבור "גריוסע מענטשן".

יום ד', ר"ח מנ"א

היום הייתה ההצבעה בכנסת בנוגע להוספת המילה "כהלכה" בחוק של "מיהו יהודי".

בכלל דיברו ורצו לקוות שזה יגיע לסוף טוב (חשבו אפילו, שאם יתקנו החוק - יכול להיות התוועדות, היות ונתבטלה גזירה כה איומה, שכ"ק אד"ש דיבר על זה כל כך הרבה ובמשך זמן כה ארוך, שהרי אף פעם לא הי' ענין שכ"ק אד"ש דיבר עליו כל כך הרבה). לדאבוננו לא יצא.

יום ה', ב' מנ"א

כאשר כ"ק אד"ש נכנס לקריאת התורה הסתכל הרבה על הקהל (על הבחורים).

בתפילת מנחה, בחזרת הש"ץ, נשאר כ"ק אד"ש לעמוד אחרי אמירת קדושה עד אחר ברכת השנים, ואחר-כך ישב. (מספרים, שמישהו עמד נגדו כאילו עומד שמונה-עשרה).

פרטית: הם (המדינים) סחרו בבקר, והבקר הרי גם מתים, וכל זה קרה בדיוק באופן כזה, שבזמן שהיהודים הגיעו - סכום הבקר יהי' בדיוק באלפים שלמים.

בשיחה השביעית - תירוצים על לקוטי לוי יצחק ותיכף עבר לענין דמיהו יהודי, ודיבר על זה משך זמן.

בשיחה השמינית סיים לבאר את הרש"י. למה התורה מפרטת עוד הפעם הסכום של מחצית בני"א? אלא הענין, שספירת הבקר צריך לקחת זמן, ולכל הפחות כמה ימים, ובכל יום הרי מתים מהבקר. וכאן שוב רואים הענין של למעלה מדרך הטבע. ועל זה מספר הפסוק, שגם מהמחצית בני ישראל הי' כך וכך - בדיוק כמו המחצית של אנשי הצבא. כי באם הי' חסר - הרי זה לא יהי' מחצית, והי' צווה "וממחצית בני" תקח א' אחוז מן החמשים". וזה גם לא יהי' יושר. בגלל זה מספרת לנו התורה. ובזה נסתיימה ההתוועדות.

בשעה שכ"ק אד"ש לקח את הסידור והתחיל לומר הברכה אחרונה, התחיל ר' יואל כהן לשיר בתנועה איטית מאד ניגון שמחה. אחרי שתי תנועות הראשונות (הי' נראה שהוא מפחד ומנסה) הרים כ"ק אד"ש ידו הק' פעמיים וכל הקהל התחיל לשיר, וכ"ק אד"ש הראה תנועות יותר מהירות, גמר את הברכה אחרונה, עמד על מקומו ורקד משך זמן. כל הקהל פשוט רעש - רקד וצעק (כי השיר כבר עבר לטונים גבוהים מאד, לאופן של צעקות (-לא ממש, אבל בערך)). וכך זה נמשך בערך כחמש דקות.

לאח"ז ישב כ"ק אד"ש על מקומו, נטל ידיו הק', והתפללו תפילת מנחה. כ"ק אד"ש לא עלה לתורה ולאחרי מנחה לא התחיל כ"ק אד"ש שום ניגון.

כשכ"ק אד"ש הלך הביתה שרו בקול גדול את הניגון שרקדו בו.

במוצש"ק הייתה חזרה.

יום א', כ"ז תמוז

בשעה 6.30 נסע כ"ק אד"ש הביתה. איש א' עזר את כ"ק אד"ש אצל המכוננית (לכעשר דקות).

בערב קיבל כ"ק אד"ש ליחידות'.

יום ש"ק, ד' מנ"א

הש"ץ ה' ר' אשר ססונקין. הפסיעות שבתחילת שמונה-עשרה פסע כ"ק אד"ש פעמיים (אחרי כולם). הראה באצבעו על שיחה שהייתה מונחת על הרצפה. לתפילת מנחה לא עלה כ"ק אד"ש לתורה.

יום א', ה' מנ"א

כ"ק אד"ש הגיע ל-770 בשעה 12.05. נסע למקוה (בדרך אפשר זה ה' קשור ליום ההילולא של האריז"ל, שהשנה הוא 400 שנה להסתלקותו) בשעה 12.30 וחזר בשעה 1.15.

נסע ל"אהל" בשעה 3.15 וחזר בשעה 9.10 (שזה מאוחר ביותר). ראו שהוא ממהר יותר מהרגיל.

תפילת מנחה התפללו בשעה 9.13 עד 9.24. כשכ"ק אד"ש נכנס למנחה נהיה קשר באבנט. לכתחילה הוא ניסה להתיר, אחר-כך הוא זרק אותו על הכסא והתחיל ללבוש, והקשר הותר מעצמו. תפילת שמונה עשרה התפלל מאד מהר (2 דקות ו-15 שניות). אמרו תחנון. (צאת השבת אתמול ה' בשעה 9.15, והדה"נ בערב שבת ה' בשעה 8.08).

תפילת ערבית בשעה 9.35. יצא פתאום. (שמונה-עשרה של ערבית ארך 2 דקות ו-30 שניות). אחרי התפילה קרא את הרב חודקוב ונשאר בחדרו משך זמן. אחריו נכנס ר' בנימין קליין לרגעים אחדים. כ"ק אד"ש נסע הביתה בשעה 10.15 לערך.

יום ג', ז' מנ"א

היום יצא מכתב מכ"ק אד"ש.

כן יצאו הוראות מכ"ק אד"ש בנוגע למיהו יהודי והקשר עם תשעה באב. ההוראות הם בלשונו הק' (הנני כותב אות באות מהקופי שיש לי, שהוא העתק מגוכתי"ק כ"ק אד"ש ז' מנ"א תשל"ב):

בס"ד

לדבר בבהכנ"ס בת"ב (באם א"א – בשבת נחמו, כיון שענינו נחמה על עניני ת"ב) שהכנסת גויים ר"ל ע"י גיור שלא כהלכה בתור יהודים, שהם גוי קדוש (בדוגמת ביהמ"ק) מדגישה זכרון ענין ת"ב – כניסת גויים לביהמ"ק כפשוטו

ולכן כו' מכאו"א מביהכנ"ס מברק:

- 1) לראש הממשלה שצ"ל גיור כהלכה
- 2) לאלו שהצביעו כן (כל ביהכנ"ס יבחר בעצמו האם לכולם, או רק לאחדים) עידוד וכו'.
- 3) להרב אונטרמן שי' – מברק עידוד שיהי' אחר-כך במכ"ע פרסום שבת"ב נדבר כו' ונשלח כו'

ע"י כותל המערבי – באם אפשר – משמרות בכל כ"ד שעות דת"ב: בלימוד התורה ואמירת תהלים – המותרים בת"ב, כמובן.

שיחלפו משך שעות אחדות – בכדי שלא יזיק לבריאות המתענים

בפ"ע

מה טוב: תורה וצדקה עפמ"ש"נ ציון במשפט תפדה ושב' בצדקה כמדובר אשתקד. ע"כ.

לפני תפלת ערבית, כאשר הרב גרונר הלך להכנס לחדרו הק' כרגיל, הוא חיכה זמן רב עד שכ"ק אד"ש פתח את הדלת, ואני ראיתי את כ"ק אד"ש כשהדלת נפתחה, ואחר-כך יצא כ"ק אד"ש לפני הרב גרונר.

יום ד', ח' מנ"א, ערב תשעה באב

הר' מענטליק חילק לנו נעליים עבור ת"ב. משעת חצות לא למדו.

לפני מנחה נסע כ"ק אד"ש הביתה לחצי שעה. (משעה 45-5:30 בערך עד השעה 6.15).

תפילת מנחה התפללו בשש ורבע. הרב גרונר ניגש אל הדלת וחיכה שכ"ק אד"ש יפתח אותה, אבל לאחר זמן מה (כשתי דקות) פתח כ"ק אד"ש את הדלת והלך לתפילת מנחה. אחר התפילה נכנס הרב חודקוב.

בסביבות שעה שמונה שוב נסע כ"ק אד"ש הביתה וחזר בעוד 20 דקות (השעה הייתה 8:25). ה' עדיין לבוש נעליים של עור.

תפילת ערבית התפללו בשעה 9:10 בבית הכנסת הגדול למטה. הש"ץ ה' הרב חודקוב (יש אצלו היום יארצי"ט). (אצלו הקול, ההברות, הדגוש,

תשורה משמחת נישואין - כ"א אדר ה'תשע"ז

כ"ק אד"ש עמד כל זמן תפילת שחרית ע"י העמוד שלו, אבל לא התפלל. בתחילה הוא קרא את המכתב שלו מז' מנ"א, ואחר-כך, כמדומני, את רשימות הצ"צ על מגילת איכה. הסיפור הי' פתוח כל הזמן וכ"ק אד"ש הי' מסובב את הדפים מזמן לזמן.

כ"ק אד"ש עלה למפטיר הן בשחרית והן במנחה.

את הקינות שוב קרא ר' מרדכי שוסטרמאן. כ"ק אד"ש אמר את הקינות קצת יותר מהר וסיים קצת לפני שהקהל סיים, ונעמד.

אחרי אמירת אשרי ו-ובא לציון קרא כ"ק אד"ש את הגבאי ר' משה פנחס כץ (שמכריז תמיד את ההכרזות) ודיבר איתו. אחרי זה עלה הגבאי על הבימה והכריז שילכו לבתי כנסת (כנ"ל) ושכ"ק אד"ש יחלק בשעה שתים דולר לכ"א שישתתף בהליכה לביהכנ"ס.

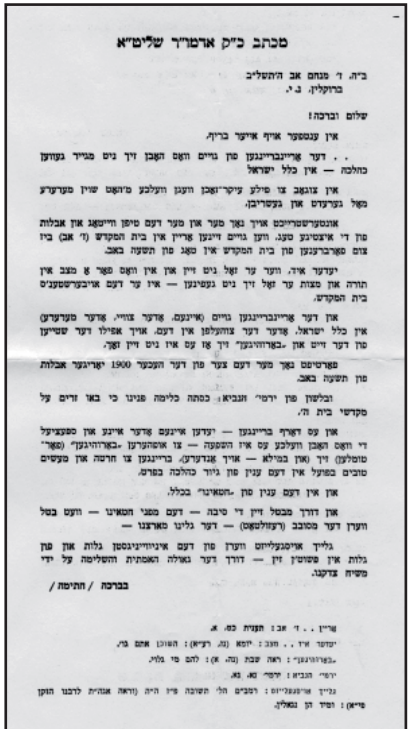
אחרי ההכרזה יצא כ"ק אד"ש מביהכנ"ס ועלה לחדרו.

הרב גרונר הוסיף להכריז (כנראה שכ"ק אד"ש אמר לו אחר-כך) שיתנו לכל א' מבין 12 שנה שילך, ושהדולר ילך לענין של "ציון במשפט תפדה ושבי' בצדקה".

תפלת שחרית נגמרה ברבע לאחד אהה"צ.

אלע האבן זיך גלייך א קער געטאן, און עס איז געווארען לעבעדיק. הי' קשה להגיע לממונה שחילק את הכתובות של הבתי כנסת. אנשים, שבתחילה לא חשבו כלל ללכת, הסתובבו מיד לגשת לממונה. אני קיבלתי בית הכנסת ללכת יחד עם בניציון רובינסון.

כ"ק אד"ש חילק את הכסף שלש פעמים במשך היום. מיד אחרי שחרית (לאילו שהיו צריכים ללכת מיד), משעה 2 (לחצי שעה בערך), ולאחרי תפלת

המכתב והדולר שהרבי חילק בתשעה באב תשל"ב

בקיצור כל התנועות והניגונים בתפילה בדיוק כמו אצל ר' זלמן יודקין. אם לא הייתי רואה אותו - הייתי בטוח שזה ר' זלמן יודקין (שמתפלל...).

הפרוכת מארון הקודש הוסרה עד חצות היום.

בתפילה עשה הר' חודקוב כל הדיוקים (הרכנות וכו') כמ"ש בס' המנהגים. זה נעשה אצלו כמו בדרך ממילא.

כ"ק אד"ש חיכה כמה זמן עד שהרב חודקוב גמר ה' אלקיכם אמת". ברכת השכיבו גמר כ"ק אד"ש לפני הש"ץ, אבל נשאר לשבת, ורק כאשר הש"ץ הגיע ל"אמן יהא שמי רבא..." - אז נעמד כ"ק אד"ש ממקומו (כדרכו בכל פעם ופעם).

מגילת איכה קרא ר' מרדכי שוסטרמאן. אחרי איכה גמרו מהר כל הקינות בלחש. סמוך לכ"ק אד"ש עמד ארגז קטן שישב עליו. כשכ"ק אד"ש סיים את הקינות ונעמד מהארגז שלו -

שוב ניגש הרב חודקוב לעמוד הש"ץ, ואמר "ואתה קדוש" וכו' עד גמירא. גמרו בשעה 10 לערך.

אחרי תפילת ערבית עשו אסיפה והכריזו את ההוראות הנ"ל, סיפרו על המעמד ומצב והציעו על פעולות, וחילקו לכ"א בית הכנסת ורשמו. הכל באופן מסודר.

יום ה', תשעה באב

כ"ק אד"ש הגיע ל-770 בשעה 9:40.

תפילת שחרית היתה בשעה 10. (כל התפילות נתקיימו בבית הכנסת למטה, אף שלא הי' קהל גדול מדי, כי הרבה בחורים נמצאים בשליחות, זקנים - בנאות דשא, ועכ"ז היו הרבה אנשים). הש"ץ הי' הרב חודקוב.

הוא התפלל תפילת שחרית היום ע"י העמוד (מ"שוכן עד". כאן אני רואה את זה בפעם הראשונה).

לאחר תפילת מנחה הלכתי עם בנציון לבית הכנסת "אגודת ישראל" לדבר אודות "מיהו יהודי". במוצאי שבת קודש קידש כ"ק אד"ש את הלבנה.

יום א', י"ב מנ"א

הלילה קיבל כ"ק אד"ש ליחידות. (הגבאי ליחידות הי' רק ר' בנימין קליין). נכנס הת' שמואל נוטיק (בנו של יענקל דער געלער). כן נכנס הרב ברוק, הראש ישיבה של ישיבת נוברדוק בארץ ישראל.

תפילת ערבית התפללו בשעה 11.30-11.40.

היחידות נגמרה בשעה 3.20-3.40.

הת' בנציון רובינסון נהי' חתן עם בתו של ישראל יעקב לוקשין.

יום ב', י"ג מנ"א

קריאת התורה עבור כ"ק אד"ש התקיימה בשעה 2.15 אחה"צ.

אחרי תפילת ערבית הכריזו שילכו מחר לבחירות.

יום ג', י"ד מנ"א

כ"ק אד"ש הגיע ל-770 בשעה 10.40.

יום ד', ט"ו מנ"א

כ"ק אד"ש הגיע ל-770 בשעה 12.30. נסע למקוה בשעה 12.55 וחזר בשעה 1.45.

נסע ל"אהל" בשעה שלש (לבוש בסירטוק משי, כמו תמיד. בד"כ, כשחוזר מה"אהל", לפני תפילת מנחה, הוא מחליף אותו לסירטוק רגיל, של צמר).

כ"ק אד"ש חזר מה"אהל" בשעה 8.55. תפילת ערבית התפללו בשעה 9.30.

נסע הביתה בשעה 10.

יום ה', ט"ז מנחם אב

התפללו תפלת מנחה למטה. הגיעו הילדים ממחנה קיץ "אהלי תורה", הנמצא כאן בעיר. הילדים ישבו על הספסלים והעמידו את העמוד של כ"ק אד"ש על הבימה (שהזיזו לפינה), כך שכולם היו יכולים

מנחה. אני קיבלתי בשעה שתים. התור נעמד מהפרוזדור של 770 (ע"י הזאל שלומדים), נכנסו בג"ע התחתון ועברו ע"י חדרו הק' של כ"ק אד"ש וירדו במדרגות למטה. התור עבר מהר מאד. כ"ק אד"ש נתן בידו הק' דולר ומכתב (המצו"ב) ואמר לכ"א: "ציון במשפט תפדה ושבי' בצדקה". הדולר החליפו ותמורתו נתנו עבור ביטול הגזירה דמיהו יהודי. הדולר והמכתב נשאר אצל כל אחד.

לאחר חצות היום, עוד לפני תפילת מנחה, החזירו את הפרוכת על הארון קודש.

תפילת מנחה התפללו כרגיל בשעה שלש ורבע. כ"ק אד"ש הי' לבוש בטו"ת. (אומרים שהתפלין לא היו של רש"י ולא של ר"ת).

גמרו בשעה 4:10.

את התפילה התחילו עם בית יעקב, שיר של יום, קוה, תהלים, קטורת, אשרי וכו'.

נסעתי עם בנציון לבית הכנסת שנתנו לנו, אבל הי' סגור, כי שמה מתפללים רק בלילי שבת ושבת. דיברנו עם זה שגר בבית של בית הכנסת ועם כמה יהודים ברחוב. בערב נסענו עם עוד בחור (יעקובסון) לבורו פארק לבית הכנסת וחזרנו 10 דקות אחרי שכ"ק אד"ש סיים תפילת ערבית. בשבת נחמו הלכנו יחד לעוד בית כנסת, לא רחוק מ-770, ודברנו שם על הענין.

יום ש"ק, פ' נחמו, י"א מנ"א

כאן התארח ר' שמואל בצלאל אלטהויז מאוסטרלי. (כמדומה שהוא הי' חבר עם שלמה'קע פייגין). הוא ניגש לכ"ק אד"ש (כמדומה ביום שני העבר, בשעה שכ"ק אד"ש יצא מקריאת התורה?) בפרוזדור ואמר, שבאם אמו של כ"ק אד"ש הייתה בחיים, היא בטח הייתה מבקשת מכ"ק אד"ש שיתוועד בשבת נחמו בשבילו (כי הוא ידיד נאמן (כך שמעתי) של בית הרב, והוא נוסע בשבוע שאחרי שבת נחמו לארץ הקודש (כמדומה לחתונה), ובגלל זה הוא ביקש התוועדות). כ"ק אד"ש ענה לו: מחשבה רצוי, אבל כפי סדר הרגיל לא הי' צריך להיות התוועדות, ובאם תתקיים התוועדות זה הי' שינוי הסדר.

לתפילת שחרית תפסתי מקום שעתיים לפני (היו בחורים שיחנו על הספסלים ותפסו מקומות לעצמם).

זמני כל התפילות היו כרגיל: ערבית בשעה 9:30, שחרית 9:30, מנחה 3:15.

לשחרית עמדתי במקום יותר טוב, שמעתי כמעט כל התפילה: עד שמונה-עשרה אינו גומר כל הקטעים בקול רם, אלא אומר כל התפילה בקול, כך שאפשר לשמוע טוב, מה- שאין-כן אחרי שמונה-עשרה הוא מגביה הקול רק בסיום. רק הפסוק בארמית "ה' מלכותה" ב"אז ישיר" אמר בקול נמוך. משליך קרחו - בניקוד קמץ. הדגש במילים: "בגדול זרעך ידמו כאבן", "הלכו ביבשה בתוך הים".

הרכנות הראש לברכת כהנים היו באופן מיוחד, אבל לא ראיתי טוב.

לא אמרו תחנון, כי ה' חתן. אחרי חזרת הש"ץ הסתכל כ"ק אד"ש אם יש חתן והתחיל להגיד קדיש.

קראו בתורה (כי זה יום ב'). את הספר-תורה נשא כ"ק אד"ש לבד לבימה (עשו, כמובן, שביל) וחזר למקומו, ואחר-כך עלה לתורה. בסיום עלייתו לתורה חזר מיד לעמוד ואמר אשרי, ובא לציון. אחרי יהללו, כשהכניסו את הספר-תורה להיכל, נגע כ"ק אד"ש בטליתו ונשק.

תהלים אמר פרק כ' ופרקי היום. (מה- שאין-כן תמיד, כשנכנס לקריאת התורה, וכמו"כ בשבת אחרי התפילה, הוא אומר פרקים ע', ע"א, ע"ב, ולא יותר).

נשיקת התפלין (במקומות התפילה הקבועים) הוא עושה עם האצבעות, ולא בטליתו או ברצועה של תפלין, אלא דוקא עם האצבעות.

תפילת שחרית הסתיימה בשעה 10:35 (בלי אמירת תחנון ועם קריאת התורה).

לתפילת מנחה, הניגון של חזרת הש"ץ ה' קצת שונה מבשחרית.

(למנחה עמדתי במקום מצויין - כי הבחור פשוט איחר את התפילה).

באשרי התחיל בקול רם מהפסוק "רצון יראיו

לראותו. להתחלת אמירת אשרי הרכין כ"ק אד"ש בראשו ה' לש"ק, הרב גולדשטיין. הילדים שרו "אמן", "יהא שמה רבא", "ברוך הוא וברוך שמו".

אחרי התפילה הם שרו "עצו עצה ותופר" ו"אבוא בגבורות" (על תהלים ע"א, פרק של הרבי, ששרים בהתוועדויות). ובזמן ששרו הניגון הזה יצא כ"ק אד"ש מבית הכנסת. כ"ק אד"ש היכה כפיים וחיך. אחר-כך נתנו לילדים מזונות ויין והם אמרו כולם ביחד את הברכות.

אומרים שבאמצע אלול כשמגיעים הילדים מהקעמפ "גן ישראל" התוכנית יותר מלאה, שרים יותר בתפילה, מוסרים דו"ח לכ"ק אד"ש וכ"ק אד"ש מברך את הילדים.

בלילה קיבל כ"ק אד"ש ליחידות'. תפילת ערבית התפללו בשעה 11.

יום ש"ק, י"ח מנ"א

בתפילת מנחה לא עלה כ"ק אד"ש לתורה.

יום ב', כ' מנ"א

כידוע, מתפלל כ"ק אד"ש היום ע"י העמוד כל התפילות (וכן בו' תשרי ו' שבט). כל התפילות התפללו למטה.

מסביב לעמוד (ע"י ארון הקודש) העמידו שולחנות (משלשה צדדים), שלא יהיו דחיפות מסביב לכ"ק אד"ש. בפנים נכנסו זקני אנ"ש (הפעם לא הרבה - פחות ממנין). מסביב לשולחנות נדחקו הבחורים ופלא שהשולחנות לא נשברו.

לתפילת ערבית תפסתי מקום שעה וחצי לפני התפילה, אבל המקום לא ה' כ"כ טוב, לא ידעתי קודם.

התחלת המלים בקול רם: "ה' צבאות עמנו", "ומעביר", "כי הם חיינו", "המעביר בניו", "מלכותך", "ונאמר", (בברכת השכיבו אינני זוכר).

בכל התפילות, המילה היחידה ששמענו מכ"ק אד"ש הברת חולם, בניקוד חולם אוי (ולא כמו תמיד - איי) ה' בברכה הראשונה דערבית - ה' צבאות שמו. (מספרים, שכשחל היארציית בשבת, שומעים עוד מלים בהברה כזאת).

יעשה".

לפני חזרת הש"ץ שאל כ"ק אד"ש אם יש חתן, ולכתחילה אמרו שאין, ולאחרי רגע אמרו שיש.

בשמונה-עשרה בלחש הכה כ"ק אד"ש על החזה ב"סלח לנו", אבל בחזרת הש"ץ - לא הכה. (בכלל, תמיד, כשיש חתן, ובמילא אין אומרים תחנון, ולכאורה, רואה אותו כ"ק אד"ש לפני שמונה-עשרה, ובכל זאת מכה כ"ק אד"ש על החזה).

בכל התפילות, אחרי שגמר להגיד הקדישים - אמרו אותם ה"חיובים". במנחה, אחרי שגמר הקדיש שלאחרי עלינו - הביט על הקהל, שיאמרו הקדיש. המשניות שלאחרי התפילה התחיל בקול רם מאותיות "נשמה". אחרי הקדיש דרבנן חיכה עד שגמרו כולם.

בערב הייתה התוועדות, שהותחלה בשעה 9.30 ונגמרה בשעה 2:40 בלילה. (בדרך כלל ההתוועדות של כ' אב הן יותר קצרות ונגמרות בשעה 1-12, א' נגלה פארבריינגען, והיא ההתוועדות היחידה בשנה שאין בה מאמר כלל).

יום ג', כ"א מנ"א

כ"ק אד"ש נסע ל"אהל".

תפילת מנחה התפללו בשעה 8.40, ותפילת ערבית בשעה 9.30.

כ"ק אד"ש נסע הביתה בשעה 10.05.

יום ד', כ"ב מנ"א

כ"ק אד"ש הגיע ל-770 בשעה 1.05-1.10.

יום ה', כ"ג מנחם אב

כשהגיע כ"ק אד"ש בבוקר ל-770, נעמד ודיבר משהו עם ר' רפאל ווילשנסקי.

בערב קיבל כ"ק אד"ש ליחידות'. נכנסו הת' שלמה גלפרין וחיים אלעזר ווילנסקי.

יום ש"ק, פ' ראה, כ"ה מנ"א

בליל שבת, הת' בנציון רובינסון חזר המאמר (באתי לגני תשי"ב).

בבוקר, אמירת תהלים כרגיל, משעה 8.30 עד 10.05. הש"ץ הי' ר' מאיר איטקין.

בתפילת מוסף לא שרו "הוא אלקינו". גמרו להתפלל בשעה 12.45.

הייתה התוועדות משעה 1:30 עד השעה 4:45.

שיחה א'. שמות החודשים עלו עמהם מבבל, ענין שלא מקדושה, אבל ע"י בירור זה נתעלה לקדושה (עד שכותבים אותם על שטרות), ע"ד שבדברי הרשות מקיימים מצוה, ע"ד תפלין (שכל התורה כולה הוקשה לתפלין) מעור בהמה (ולא מבשר, שבשר אפשר להיות דם ובשר כבשרו, אלא עוד למטה מזה, עור דוקא). יש הרי שמות חדשים שהם מלכתחילה בלשון הקודש (כמו ירח האיתנים, חודש האביב), ויש שמות שעלו עמהם מבבל (על דרך שנים מקרא ואחד תרגום), שזה נתברר ונעשה ענין של קדושה. (הכוונה להפך חשוכא לנהורא ומרירו למתקא). בהשמות נמצאים ניצוצות קדושה באופן של רמז - ראשי תיבות. וכמו שכתוב בכתבי האריז"ל (שהשנה הוא ארבע מאות שנה להסתלקותו), שר"ת אלול - אנה לידו ושמתי לך. אנה לידו זה הרי עשה הקב"ה, הוא כביכול אשם, וע"ד "מקדים רפואה למכה" הוא הכין תיקון - ושמתי לך. ענין של ערי מקלט - תיקון.

צריכים לעשות חשבון-צדק על מחדו"מ של שנה שעברה. חשבון צדק על עניינים שהם בתכלית השלימות, שאינם בתכלית השלימות, כדבעי למיעבד לא עביד (שלפעמים זה יכול להיות לגבי ערכו - ע"ד שהגמרא אומרת אצל נקדימון בן גוריון, שנתן סכום גדול, אבל לגבי ערכו זה לא הי' מספיק), ועאכו"כ ענינים וואס טייגן ניט - בודאי צריכים תיקון. ועל זה הוא - ושמתי לך, אלול, חודש התשובה, תיקון על כל הענינים. שבתשובה יש שני ענינים - א' כפשוטו, עד לאופן הנעלה - והרוח תשוב אל האלקים אשר נתנה, לצאת ממצאותו. צריך להיות ה"ילכו מחיל אל חיל" (ע"ד צדיקים אין להם מנוחה לא בעוה"ז ולא לעוה"ב). וכמו שהקב"ה אין סוף, צ"ל הליכה שלו גם אין סוף. אלול הרי הוא סוף השנה, שצ"ל החשבון (אגרת התשובה) על כל היום, על כל השבוע, ער"ח, ובאלול - על כל השנה.

באופן של אנה לידו - שאצל יהודי הרי לא שייך ענין של מזיד (כפתגם אדה"ז בשמע ישראל: א איד ניט

ער וויל און ניט ער קען וכו'). [אלא] שוגג. בכתבי האריז"ל שואל, למה אנה לידו - ל' נסתר, ושמתי לך - ל' נוכח. הוא מסביר שקאי על משה רבינו. (אלה המשפטים אשר תשים לפניהם). ושמתי לך - למשה, שהרג את המצרי, שאעפ"י שהי' מותר לו להרגו (הביא הוכחות), אבל לגבי ערכו של משה צריך הדבר תיקון. אז לומר בפירוש - אנה לידך אי אפשר, כי אין זה ענין של חטא, אבל תיקון - הרי ושמתי לך.

הוראה נוספת, שזה שייך לכאו"א, אפילו לדרגת משה. היינט ער טענה'ט שאצלו לא שייך כל הענין אפילו של שוגג, עאכו"כ של מזיד, הרי הוא צדיק גמור, עובד הוי' ביראה ואהבה בתענוגים. אומרים לו, שאפילו אצל משה שייך הענין. וכמו שהי' הסדר אצל ערי מקלט - פרסום, שהדרכים היו ל"ב אמות (ולא ט"ז אמות), ובכל מקום הי' כתוב - דרך המוליך למקלט. וכמו כן עכשיו - צריכים לפרסם הענין של אלול - תשובה לכל יהודי (תינוק שנשבה בין העכו"ם). וזהו הענין אנה לידו - ל' נסתר - לשני, אז ושמתי לך - שנעשה מקלט גם עבורו.

והעבודה הזאת מתחילה משבת מברכים החודש אלול, שהוא מוצלח מהשש ענינים (מברכת החודש) שמסיימים עליהם - ונאמר אמן, שאמן הוא אמת... וזה יביא הכתיבה וחתומה טובה, לשנה טובה ומתוקה...

שיחה ב'. החילוק בין הבעש"ט והמגיד. הבעש"ט הי' נוסע לבד למקומות שיהודים נמצאים, אבל אצל המגיד הי' הסדר, שהיו באים אליו. (שהשנה הבאה יהי' מאתים שנה להסתלקותו). וכמו כן אצל נשיאי חב"ד היו שני ענינים - היו כאלו... והיו כאלו...

בנוגע לערי מקלט (אנה לידו ושמתי לך), שבזמן הזה הרי זה נתבטל בגשמיות, הרי התיקון בערי מקלט ברוחניות - דברי תורה קולטין (והתעוררות התשובה -?). ובערי מקלט באופן ללכת ליהודים. ענין הפרסום - ללכת איפה שיהודים נמצאים ולקחת עניני התורה והתשובה. וואס אפילו משה רבינו דארף אויך ארומגיין. שערי מקלט הרי זה מצוה בתורה, ובמילא שייך לכאו"א מישראל.

לכאורה, הרי הוא צריך את זה לעצמו, הוא בעצמו דורכגעפאלען, בשוגג או במזיד, איך הוא יכול ללכת לשני? וכמו שאומרים קשוט עצמך ואחר כך קשוט אחרים. אומרים לו שזה מצוה בתורה לכאו"א. כמו צדקה בגשמיות, שאפילו עני חייב ליתן, מכל שכן ברוחניות - בעוה"ז ובעוה"ב. הוכח תוכיח את עמיתך הרי בזה חייב כאו"א. וכמו שכתוב במכתב של אדנ"ע בקונטרס ומעין, שבזמן הזה לא שייך הענין של סדר והדרגה, אלא באופן של חטוף ואכול חטוף ושתי. והרי במדה שמודדין - מודדין בו, שיעזור לו, שהוא בעצמו יבוא לערי מקלט. שאפילו המזיד, כמו שהגמרא אומרת, שגם שוגג וגם מזיד מקדימין לערי מקלט. וכאן המקום להזכיר ענין השליחות, שנוסעים, לאחר ההכנה המתאימה, להביא כל ענינים אלו של אלול - דברי תורה קולטין, עבודת המצוות - שבכלל הרי זה הפצת היהדות והפצת המעיינות. עאכו"כ אלו שעוד לו נסעו עד עכשיו, שיסעו עכשיו ויעשו בכל השלש קוים - צדקה (איש לרעהו ומתנות לאביונים), תשובה (ומל ה' את לבבך ואת לבב - לאחר ההקדמה של ומלתם את ערלת לבבכם), תפילה (אני לדודי ודודי לי). להמשיך, מתחיל משבת מברכים החודש, מראש חודש אלול, עאכו"כ מחודש תשרי.

לאחרי זה הי' מאמר כעין שיחה עה"פ ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה. הקושיות הידועות. אנכי למעלה משם הוי' - אחדות הפשוטה. לפניכם - ענין של פנימיות, היום - למעלה מהזמן בזמן, ברכה וקללה - שני הפכים, היות שזה מה"אנכי", איך יכול להיות שני הפכים, וכו' וכו'...

שיחה ד'. הקושיות על רש"י (דברים י"ג פסוק ז'): כי יסיתך, למה לא כתוב 'אמך' ו'אחותך' (שאחך כתוב הן מן האב והן מן האם). רש"י שטעל זיך בכלל ניט אפ [רש"י בכלל לא מתעכב על זה]. (ווי עס איז איינגעפירט אין די לעצטע התוועדויות שטעלן אויף די ענינים, פארוואס רש"י שטעלט זיך כלל ניט אויף דעם. איז דאך מובן אז עס איז פארשטאנדיק בא דעם בן חמש מצד עצמו און עס איז גאר לכתחילה קיין קשיא ניט [כנהוג בהתוועדויות האחרונות להתעכב על עניינים אלו,

נסתיימה ההתוועדות.

בסיום ההתוועדות צווה כ"ק אד"ש לחזן צאצקיס לשיר, והוא התחיל "זאל שוין זיין די גאולה" וכל הקהל אחריו. וניגון הזה שרו כשכ"ק אד"ש הלך הביתה. אחרי תפילת מנחה לא שרו שום ניגון.

כ"ק אד"ש נתן בקבוק משקה לר' רפאל ווילשנסקי, הוא עכשיו מתחתן בפעם שני (18 שנה הוא הי' לבד), ועוד בקבוק לעוד מישהו (אינני יודע מי זה).

בשעת החזרה חזר הר' יואל כהן רק עד אמצע המאמר ולא רצה להמשיך. הבחורים המשיכו בעצמם, אבל זה הי' מאד לא טוב.

יום א', כ"ו מנ"א

היום קיבל כ"ק אד"ש ליחידות' (זהו היחידות האחרונה עד חודש תשרי). הי' קהל גדול. נכנסו הרבה בחורים בקשר ליום הולדת וגם חתנים. נכנסו הת' בנציון רובינסון (6 דקות), ר' יוסף וואלאוויק עם אשתו ובתו (כמה דקות), בערל יחזקאלביץ, בנציון גולדשמיד (3 דקות), ר' רפאל חודיידטוב עם עוד 4 אנשים - א' מהם הוא ראש ישיבה של ישיבת הרמב"ם בת"א, דיברו אודות הישיבה לבוכרים בנחלת הר חב"ד. היו יותר משעה. ועוד.

נכנס גם הסקולענער רבי. איש זקן מאד, נשען על מקל עם ידית של כסף. הביא אותו בחור צעיר, כנראה נכדו. הוא הי' בפנים כ-35 דקות. כשהוא נכנס, נעמד כ"ק אד"ש והושיט לו ידו ושניהם התיישבו. ובשעה שיצא, לווה אותו כ"ק אד"ש כמעט עד פתח חדרו. בכלל אומרים שהוא בטל בתכלית לכ"ק אד"ש ומקיים כל הענינים שכ"ק אד"ש תובע, ובפרט בחיזוק השכונה וכו'.

תפילת ערבית התפללו בשעה 1 בלילה.

היחידות נסתיימה בשעה 7:15 בבוקר.

מיד סידרו קריאת התורה, עד שעה 7:30. אח"ז נשאר כ"ק אד"ש בחדרו עד שעה 8:15. אומרים שאז התפלל.

מדוע רש"י כלל לא מתעכב עליהם. מובן מכך, שזה מובן אצל הבן-חמש מצד עצמו, ולגמרי לא מוקשה אצלו].

דיבר גם על הענין המדובר בהתוועדות כ' אב (הענין של אותיות פורחות). "וואס ווייזט אויס אז מען האט גערעדט באופן כזה אז דער ענין איז געבליבן ניט פארשטאנדיק..." (שכנראה דברו באופן כזה שהענין נשאר אינו מובן).

אחר-כך ביאר הפתקא השני' בלקוטי לוי יצחק (בכ' אב ביאר פתקא הראשונה). בראשית, וירא: צחק - ר"ת צנון, חזרת, קישות (לא פסקו משלחנם צנון, חזרת וקישות - אנטונינוס ורבי).

שיחה ה'. תירץ הקושיות על רש"י. רש"י לומד: "דיבר הכתוב בהווה". היות ש"בנך" מדבר עם אבא על ענינים עקריים כאלו, אז בטח הרי הוא בגיל כזה שיכול לדבר עם אבא על ענינים כאלו. במילא, הרי גם אבא בגיל מבוגר. במילא גם אחותו פחות או יותר באותו גיל, בטח היא כבר התחתנה ומסתמא יש לה כבר ילדים. והרגילות היא, שבת אחרי חתונתה גרה עם בעלה (ועוד יכול להיות שהם גרים בעיר אחרת), ואינו דבר הרגיל שיבואו וידברו על ענינים כאלו.

רש"י לומד כאן דרגות שונות ברעות והולך מן הקטן אל הגדול. אח מאב יש להם הרי שייכות בנוגע לירושה, אח מאם יש להם גם עכ"פ שייכות בינם. עאכו"כ אשת חיקך. על "לרעך אשר כנפשך" אומרים מפרשים שזה אם או אב. אבל רש"י לא אומר זה כאן (קודם חילק רש"י: אחיך בן אמך - אומר רש"י אן בן אמך, אבל כאן לא), שזה סימן שרש"י סבור שזה ביחד - רעיך שהוא כנפשך - חביבות. שבהווה (דיבר הכתוב בהווה) הרי הוא יותר רגיל עם אבא (גר ביחד עם אביך), ושננתם לבניך - כשהמדובר בהדרכה בעבודת אלקים (מה- שאין-כן אם - ענינים גשמיים)...

אחר-כך תירץ הקושיות על לקוטי לוי יצחק, ודיבר על "מיהו יהודי" (שטארקע ווערטער). ובזה

לזכות

החתן הת' הרב **מנחם מענדל שי**
הכלה המהוללה מ' **דבורה לאה תחי**

מייזליש

נדפס על ידי

משפחתם שיחין

נישואין דכל אחד ואחת מישראל (גם איש פרטי)
הוא ענין הקשור עם הנישואין דכנסת ישראל והקב"ה בימות המשיח
שלכן מסיימים וחותמים השבע ברכות דנישואין בענין הגאולה
"מהרה כו' ישמע בערי יהודה ובחוצות ירושלים וגו'"

(משיחות ש"פ תצא, י"ד אלול ה'תנש"א - מוגה)